

Dz. U. 2024 poz. 622**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 2 kwietnia 2024 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Sądzie Najwyższym

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1532),
- 2) ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 27 marca 2024 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 8 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1532), który stanowi:

„Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

- 2) art. 41 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672), który stanowi:

„Art. 41. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 13 pkt 3 lit. c, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 13 pkt 12–15, 17 i 18, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
- 3) art. 1 pkt 7, art. 5, art. 20–22 i art. 37, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 4) art. 1 pkt 4, 5, 8–10 i pkt 11 w zakresie dodawanego art. 93c, art. 2–4, art. 7 i art. 23, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2024 r.;
- 5) art. 13 pkt 8 i 9, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.”.

Marszałek Sejmu: *S. Hołownia*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 2 kwietnia 2024 r. (Dz. U. poz. 622)

USTAWA

z dnia 8 grudnia 2017 r.

o Sądzie Najwyższym

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.¹⁾ Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej, powołanym do:

- 1) sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez:
 - a) zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i sądów wojskowych przez rozpoznawanie środków odwoławczych oraz podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne,
 - b) kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych;
- 2) rozpatrywania spraw dyscyplinarnych w zakresie określonym w ustawie;
- 3) rozpoznawania protestów wyborczych oraz stwierdzania ważności wyborów do Sejmu i Senatu, wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz rozpoznawania protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzania ważności referendum;
- 4) opiniowania projektów ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego;
- 4a)²⁾ prowadzenia działalności edukacyjnej, naukowej, wydawniczej oraz muzealnej w zakresie historii polskiego sądownictwa, ze szczególnym uwzględnieniem historii sądownictwa najwyższej instancji;
- 5) wykonywania innych czynności określonych w ustawach.

Art. 2. Sąd Najwyższy ma siedzibę w Warszawie.

Art. 3. Sąd Najwyższy dzieli się na Izby:

- 1) Cywilną;
- 2) Karną;
- 3) Pracy i Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;
- 4a) Odpowiedzialności Zawodowej;
- 5) (uchylony)

Art. 4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin Sądu Najwyższego, w którym ustali liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w izbach, o których mowa w art. 3 pkt 1–4, nie mniejszą niż 120, w tym ich liczbę w poszczególnych izbach, o których mowa w art. 3 pkt 1–4, wewnętrzną organizację Sądu Najwyższego, zasady wewnętrznego postępowania oraz szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Sądu Najwyższego, jego izb i organów, specyfikę postępowań prowadzonych przed Sądem Najwyższym, w tym postępowań dyscyplinarnych, oraz liczbę i rodzaj rozpoznawanych spraw.

¹⁾ Utracił moc z dniem 28 lutego 2022 r. w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnień takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2022 r. sygn. akt P 10/19 (Dz. U. poz. 480).

²⁾ Dodany przez art. 11 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672), która weszła w życie z dniem 6 września 2023 r.

Art. 5. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego corocznie składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Krajowej Radzie Sądownictwa informację o działalności Sądu Najwyższego oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa.

§ 2. Informację, o której mowa w § 1, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego składa również Sejmowi i Senatowi. Głosowania w sprawie informacji nie przeprowadza się.

Art. 6. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia praworządności, sprawiedliwości społecznej i spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia sprawnego rozpoznawania spraw należących do właściwości Izby Odpowiedzialności Zawodowej lub ograniczenia liczby przewinień dyscyplinarnych.

Art. 7. § 1. Projekt dochodów i wydatków Sądu Najwyższego, w brzmieniu uchwalonym przez Kolegium Sądu Najwyższego, minister właściwy do spraw finansów publicznych włącza do projektu budżetu państwa.

§ 2. (uchylony)

§ 3. W zakresie wykonywania budżetu Sądu Najwyższego Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

§ 4. (uchylony)

§ 5. (uchylony)

§ 6. (uchylony)

Art. 8. Sąd Najwyższy niezwłocznie publikuje wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikuje się również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem.

Art. 9. Sąd Najwyższy może wydawać zbiór swoich orzeczeń. Nazwa „Orzecznictwo Sądu Najwyższego” z oznaczeniem odpowiedniej izby podlega ochronie prawnej.

Art. 9a. § 1. Sąd Najwyższy jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w postępowaniach sądowych.

§ 2. Do przetwarzania danych osobowych w postępowaniach sądowych przepisów art. 15, art. 16 – w zakresie, w jakim przepisy szczególne przewidują odrębny tryb sprostowania, oraz art. 18 i art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, nie stosuje się.

§ 3. W związku z przetwarzaniem danych osobowych w postępowaniach sądowych wykonanie obowiązków, o których mowa w art. 13 rozporządzenia 2016/679, następuje przez umieszczenie informacji określonych w art. 13 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej oraz w widocznym miejscu w budynku Sądu Najwyższego.

Art. 10. § 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334).

§ 2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do pracowników Sądu Najwyższego niebędących sędziami stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1917), a w zakresie nieuregulowanym także w tej ustawie – przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

Rozdział 2

Organy Sądu Najwyższego

Art. 11. Organami Sądu Najwyższego są Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

Art. 12. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na sześciolletnią kadencję spośród 5 kandydatów wybranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego i może zostać ponownie powołany tylko raz. Osoba powołana na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do czasu przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wybiera kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego spośród sędziów Sądu Najwyższego w stanie czynnym, nie później niż na 6 tygodni przed upływem kadencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego albo w terminie 14 dni od dnia przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego albo zrzeczenia się stanowiska Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 13. § 1. Każdy sędzia Sądu Najwyższego ma prawo zgłosić jednego kandydata na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. Zgłoszenia kandydata dokonuje się przewodniczącemu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego dokonującemu wyboru, o którym mowa w art. 12 § 2, niezwłocznie po jego rozpoczęciu.

§ 3. Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego dokonującemu wyboru, o którym mowa w art. 12 § 2, przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku, gdy nie jest to możliwe lub gdy zgłoszono jego kandydaturę – Sędzia Sądu Najwyższego, którego kandydatura nie została zgłoszona, wyznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Do dokonania przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, wymagana jest obecność co najmniej 84 członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 75 członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 32 członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. Posiedzenia, o których mowa w zdaniu drugim i trzecim, zwołuje się na dzień przypadający nie później niż w terminie 5 dni od daty odbycia poprzedniego posiedzenia.

§ 5. Każdy sędzia uczestniczący w głosowaniu może oddać tylko jeden głos. Głosowanie jest tajne.

§ 6. Kandydatami na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wybranymi przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego są kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę głosów. Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego uzyskało równą liczbę głosów, w wyniku czego nie jest możliwe wybranie pięciu kandydatów, przeprowadza się ponowne głosowanie z udziałem tylko tych kandydatów. Przepis § 5 stosuje się.

§ 7. Niezwłocznie po wybraniu kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego albo inna osoba wskazana przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej listę kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wybranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, wraz z protokołem głosowania.

§ 8. Po przekazaniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej listy kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wybranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, wraz z protokołem głosowania, nie jest dopuszczalne zwołanie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego w celu wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 13a. § 1. Jeżeli kandydaci na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego nie zostali wybrani zgodnie z zasadami określonymi w ustawie, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie powierza wykonywanie obowiązków Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wskazanemu przez siebie sędziemu Sądu Najwyższego.

§ 2. W terminie tygodnia od dnia powierzenia wykonywania obowiązków Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego sędziemu, któremu obowiązki te powierzono, zwołuje Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, któremu przewodniczy, w celu wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 3. Do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 32 członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. Przepisy art. 13 § 1, 2 i 5–7 stosuje się.

Art. 14. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracami Sądu Najwyższego i reprezentuje Sąd Najwyższy na zewnątrz, w szczególności:

- 1) powołuje i odwołuje, na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby, przewodniczących wydziałów w tej izbie;

- 2) reprezentuje Sąd Najwyższy przed Trybunałem Konstytucyjnym lub w pracach komisji sejmowych i senackich albo wyznacza inną osobę reprezentującą Sąd Najwyższy;
- 3) opiniuje i przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego, wybranych przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, albo zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej;
- 4) (uchylony)
- 5) przedstawia Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego projekt informacji, o której mowa w art. 5 § 1;
- 6) określa, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, w drodze zarządzenia, regulamin Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, organizację i zakres działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym, regulamin Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, a także regulamin pracy i wynagradzania pracowników Sądu Najwyższego niebędących sędziami;
- 7) wykonuje określone w ustawie czynności związane z wyborem ławników Sądu Najwyższego;
- 8) wykonuje inne czynności określone w ustawie, regulaminie Sądu Najwyższego i innych aktach normatywnych.

§ 2. W czasie nieobecności Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zastępuje go wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku niemożności wyznaczenia – Prezes Sądu Najwyższego najstarszy służbą na stanowisku sędziego.

Art. 15. § 1. Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracą danej izby.

§ 2. Prezes Sądu Najwyższego jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, na trzyletnią kadencję spośród 3 kandydatów wybranych przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego i może zostać ponownie powołany tylko dwukrotnie. Osoba powołana na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do czasu przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego.

§ 3. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego przepisy art. 12 § 2, art. 13 oraz art. 13a § 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 członków zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 1/2 członków zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 1/3 członków zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego.

§ 4. Sędzia Sądu Najwyższego, któremu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył wykonywanie obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego, wykonuje obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie. Do powierzenia wykonywania obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego przepis art. 13a § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 15a. § 1. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, na kadencję określoną w art. 15b § 1, spośród 3 kandydatów wybranych przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i może zostać powołany tylko raz. Osoba powołana na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do upływu albo wygaśnięcia kadencji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej albo wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w tej izbie.

§ 2. W terminie tygodnia od dnia wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje:

- 1) zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – jeżeli wyznaczenie ostatniego sędziego do orzekania w tej izbie nastąpiło przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
- 2) zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – jeżeli wyznaczenie ostatniego sędziego do orzekania w tej izbie nastąpiło po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

– w celu wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 3. Zgromadzeniu sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzeniu sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej dokonującemu wyboru, o którym mowa w § 1, przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe, sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo sędzia orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którego kandydatura nie została zgłoszona, wyznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wybiera się spośród sędziów:

- 1) wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – w przypadku wyboru dokonywanego przez zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 1;
- 2) orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – w przypadku wyboru dokonywanego przez zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 2.

§ 5. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy art. 13 § 1, 2 i 5–8 stosuje się odpowiednio. Do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 1/2 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 1/3 członków zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Posiedzenia, o których mowa w zdaniu trzecim i czwartym, zwołuje się na dzień przypadający nie później niż w terminie 5 dni od dnia odbycia poprzedniego posiedzenia.

§ 6. Jeżeli kandydaci na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego nie zostali wybrani zgodnie z § 1–5, w terminie 5 dni od dnia odbycia ostatniego posiedzenia, o którym mowa w § 5, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje posiedzenie zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w celu wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy § 1–5 oraz art. 13 § 1, 2 i 5–8 stosuje się odpowiednio.

§ 7. Jeżeli termin posiedzenia zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyznaczony zgodnie z § 2, 5 i 6 przypadnie po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w wyznaczonym terminie odbywa się posiedzenie zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, które kontynuuje wybór kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 15b. § 1. W przypadku wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego przez zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej rozpoczyna się z dniem powołania, nie wcześniej jednak niż z dniem rozpoczęcia kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którzy tworzyli to zgromadzenie. W przypadku wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej rozpoczyna się z dniem powołania. Kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej upływa z dniem upływu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, którzy tworzyli zgromadzenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym albo drugim.

§ 2. Kadencja Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej wygasa z dniem zrzeczenia się przez niego tego stanowiska.

Art. 15c. Jeżeli w dniu następującym po upływie kadencji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego jest nieobsadzone, do dnia powołania Prezesa Sądu Najwyższego obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie wykonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 15d. § 1. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wybiera kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia kadencji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej albo wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej zajmującego stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego. Przepisy art. 15a § 1 i § 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz ich wyboru przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy art. 13 § 1–3 i 5–8 oraz art. 13a § 1 i 2 stosuje się odpowiednio. Do dokonania wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, do dokonania wyboru na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 1/2 członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Jeżeli także na tym posiedzeniu wyboru nie dokonano ze względu na brak wymaganego kworum, wybór może zostać dokonany na kolejnym posiedzeniu w przypadku obecności co najmniej 1/3 członków zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Posiedzenia, o których mowa w zdaniu trzecim i czwartym, zwołuje się na dzień przypadający nie później niż w terminie 5 dni od dnia odbycia poprzedniego posiedzenia.

§ 3. Sędzia Sądu Najwyższego, któremu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył wykonywanie obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego, wykonuje obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie. Do powierzenia wykonywania obowiązków Prezesa Sądu Najwyższego przepis art. 13a § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 16. § 1. Samorząd sędziów Sądu Najwyższego stanowią wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego w stanie czynnym. W skład samorządu nie wchodzi sędziowie delegowani do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

§ 2. Organami samorządu sędziów Sądu Najwyższego są Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

Art. 16a. § 1. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej tworzą sędziowie Sądu Najwyższego orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w okresie kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 2. Zgromadzenie sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej tworzą sędziowie wyznaczeni do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w okresie od dnia wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej do upływu kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 17. § 1. Do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego należy:

- 1) dokonywanie wyboru 5 kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz przedstawianie ich Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) rozpatrywanie projektu informacji, o której mowa w art. 5 § 1, i przyjmowanie tej informacji;
- 3) rozpatrywanie innych spraw z inicjatywy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej 5 sędziów Sądu Najwyższego;
- 4) podejmowanie uchwał w innych ważnych sprawach dotyczących Sądu Najwyższego.

§ 2. Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, z uwzględnieniem art. 13 § 3, art. 13a § 2 oraz art. 14 § 2.

§ 2a. O terminie i porządku posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia sędziów Sądu Najwyższego najpóźniej 7 dni przed dniem posiedzenia, z uwzględnieniem art. 13 § 4 zdanie czwarte i art. 13a § 2.

§ 3. Do podjęcia uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów każdej z izb, z wyłączeniem Izby Odpowiedzialności Zawodowej. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi co najmniej 3 sędziów z obecnych na posiedzeniu członków zgromadzenia.

Art. 18. Do wzięcia udziału w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Sądu Najwyższego zwoływanym w celu przedstawienia informacji, o której mowa w art. 5 § 1, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zaprasza Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz przedstawicieli innych organów władzy publicznej.

Art. 19. § 1. Do kompetencji zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego należy:

- 1) dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby, z wyjątkiem Izby Odpowiedzialności Zawodowej;
- 2) rozpatrywanie projektu informacji o działalności izby oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa izby oraz przyjmowanie tej informacji;

- 3) opiniowanie przedstawionych przez Prezesa Sądu Najwyższego kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów w danej izbie;
- 4) wybór 2 członków oraz 1 zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego;
- 5) rozpatrywanie innych problemów dotyczących funkcjonowania izby.

§ 2. Zgromadzeniu sędziów izby Sądu Najwyższego przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą danej izby.

§ 3. Do podjęcia uchwały zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów tej izby. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi 1 z obecnych na posiedzeniu członków zgromadzenia.

Art. 19a. § 1. Do kompetencji zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej należy:

- 1) dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej, z uwzględnieniem art. 15a § 1 i 2;
- 2) rozpatrywanie projektu informacji o działalności Izby Odpowiedzialności Zawodowej oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa oraz przyjmowanie tej informacji;
- 3) opiniowanie przedstawionych przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów w tej izbie;
- 4) wybór 2 członków oraz 1 zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego;
- 5) rozpatrywanie innych problemów dotyczących funkcjonowania Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 2. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zgromadzenia sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepisy dotyczące zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio.

Art. 19b. § 1. Do kompetencji zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej należy dokonywanie wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą tej izby, z uwzględnieniem art. 15a § 1 i 2.

§ 2. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zgromadzenia sędziów wyznaczonych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej dokonującego wyboru, o którym mowa w art. 15a § 1, przepisy dotyczące zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio.

Art. 20. (uchylony)

Art. 21. § 1. Kolegium Sądu Najwyższego tworzą Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezesi Sądu Najwyższego oraz sędziowie wybrani przez zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego na okres 3 lat.

§ 1a. Zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wybiera sędziów do Kolegium Sądu Najwyższego niezwłocznie po rozpoczęciu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Sędziowie wybrani przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej pełnią funkcję od dnia wyboru do dnia upływu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w trakcie której zostali wybrani. W przypadku wygaśnięcia kadencji sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej pełniącego funkcję członka albo zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego, przeprowadza się wybory uzupełniające. Nie można łączyć funkcji członka lub zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego wybranego przez zgromadzenie sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej z funkcją członka lub zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego wybranego przez zgromadzenie sędziów innej izby Sądu Najwyższego.

§ 2. Przewodniczącym Kolegium Sądu Najwyższego jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

§ 3. Do podjęcia uchwały Kolegium Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby członków Kolegium Sądu Najwyższego. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 22. § 1. Kolegium Sądu Najwyższego przygotowuje stanowisko w sprawach związanych z działalnością Sądu Najwyższego oraz współdziała z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Sądu Najwyższego.

§ 2. Do kompetencji Kolegium Sądu Najwyższego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów aktów, o których mowa w art. 4, art. 14 § 1 pkt 6 i art. 98 § 2;
- 2) (uchylony)
- 3) opiniowanie kandydatów na stanowiska kierownicze w jednostkach administracyjnych Sądu Najwyższego;

- 4) uchwalanie projektu dochodów i wydatków Sądu Najwyższego;
- 5) ustalanie liczby ławników Sądu Najwyższego;
- 6) wybór Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcy.

Rozdział 2a

Sędziowie orzekający w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

Art. 22a. § 1. W Izbie Odpowiedzialności Zawodowej orzeka 11 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, wyznaczonych do orzekania w tej izbie na kadencję, o której mowa w art. 22b § 1 albo art. 22c § 3, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej spośród sędziów Sądu Najwyższego wylosowanych na posiedzeniu Kolegium Sądu Najwyższego przez przewodniczącego tego kolegium.

§ 2. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się nie później niż na 6 tygodni przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w liczbie trzykrotnie większej niż liczba sędziów, o której mowa w § 1. Imiona i nazwiska sędziów Sądu Najwyższego nie mogą się powtarzać.

§ 3. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się spośród sędziów Sądu Najwyższego orzekających w pozostałych izbach Sądu Najwyższego.

§ 4. Z losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyłączeni są sędziowie Sądu Najwyższego zajmujący stanowiska Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Rzecznika Prasowego, zastępcy Rzecznika Prasowego, sędziowie Sądu Najwyższego, których kadencja w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej trwa w dniu losowania oraz sędziowie Sądu Najwyższego, którzy w okresie 5 lat poprzedzających losowanie zostali ukarani karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 75 § 1 pkt 2–4.

§ 5. Sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się na posiedzeniu Kolegium Sądu Najwyższego przy udziale obecnych członków Kolegium Sądu Najwyższego. W sprawie losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej nie przeprowadza się głosowania.

§ 6. Z losowania sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przewodniczący Kolegium Sądu Najwyższego sporządza protokół. Członkowie Kolegium Sądu Najwyższego obecni podczas losowania mogą zgłosić do protokołu zastrzeżenia do przeprowadzenia losowania.

§ 7. Niezwłocznie po losowaniu sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, przewodniczący Kolegium Sądu Najwyższego przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej listę wylosowanych sędziów Sądu Najwyższego wraz z informacją o toczących się wobec nich postępowaniach dyscyplinarnych i protokołem losowania.

§ 8. Sędzia Sądu Najwyższego nie może odmówić udziału w losowaniu, wyznaczeniu do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, ani orzekania w tej izbie po wyznaczeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 22b. § 1. Kadencja sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej jest wspólna i wynosi 5 lat. W przypadku wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja rozpoczyna się z dniem następującym po dniu upływu kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. W przypadku wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, kadencja rozpoczyna się z dniem następującym po dniu wyznaczenia ostatniego sędziego do orzekania w tej izbie.

§ 2. Sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed upływem kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, orzeka w tej izbie od dnia następującego po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Sędzia wyznaczony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej po upływie kadencji dotychczasowych sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, orzeka w tej izbie od dnia następującego po dniu wyznaczenia. Nie stoi to na przeszkodzie rozpoczęciu kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w terminie określonym w § 1.

Art. 22c. § 1. Kadencja sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wygasa przed upływem kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w przypadku:

- 1) przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) ukarania karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 75 § 1 pkt 2–4;

- 3) powołania na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą innej izby, Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego, Rzecznika Prasowego lub zastępcy Rzecznika Prasowego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, przeprowadza się uzupełniające losowanie sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Losowanie przeprowadza się w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia kadencji sędziiego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Do uzupełniającego losowania oraz wyznaczenia sędziów do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przepis art. 22a stosuje się odpowiednio, z tym że sędziów Sądu Najwyższego do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej losuje się w liczbie trzykrotnie większej niż liczba sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, których kadencja wygasła.

§ 3. Kadencja sędziiego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wyznaczonego w trybie określonym w § 2, rozpoczyna się z dniem następującym po dniu wyznaczenia i upływa wraz z upływem kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w trakcie której został wyznaczony.

§ 4. Do sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej przed rozpoczęciem kadencji w przypadku określonym w art. 22b § 2, przepisy § 1–3 i art. 22b § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 22d. Po upływie kadencji sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej albo wygaśnięciu kadencji sędziiego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w przypadku, o którym mowa w art. 22c § 1 pkt 3, sędzia Sądu Najwyższego podejmuje czynności w sprawach w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej do ich zakończenia. Sędziego, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie wlicza się do liczby sędziów, o której mowa w art. 22a § 1.

Art. 22e. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego określa udział sędziiego Sądu Najwyższego w przydziale spraw w izbie Sądu Najwyższego, w której sędzia Sądu Najwyższego zajmuje stanowisko, i w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, z tym że udział w przydziale spraw w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej nie może wynosić więcej niż połowę przydziału spraw sędziiego Sądu Najwyższego.

Rozdział 3

Właściwość izb Sądu Najwyższego

Art. 23. Do właściwości Izby Cywilnej należą sprawy z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, własności intelektualnej, rodzinnego i opiekuńczego, a także sprawy dotyczące rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów.

Art. 24. Do właściwości Izby Karnej należą sprawy rozpoznawane na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37), ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2023 r. poz. 654 i 818), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 oraz z 2023 r. poz. 1963), oraz inne sprawy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, a także sprawy podlegające orzecznictwu sądów wojskowych.

Art. 25. Do właściwości Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych należą sprawy z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych.

Art. 26. § 1. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie:

- 1) skarg nadzwyczajnych;
- 2) protestów wyborczych i protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzanie ważności wyborów i referendum, a także spraw, w których złożono środki odwoławcze od uchwał Państwowej Komisji Wyborczej;
- 3) odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych;
- 4) spraw z zakresu zamówień publicznych;
- 5) spraw rejestrowych, z wyłączeniem spraw dotyczących rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów;
- 6) spraw z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz z zakresu praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
- 7) spraw z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji i poczty, transportu kolejowego oraz z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego;
- 8) spraw, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- 8a) spraw, w których złożono odwołanie od postanowienia Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15;

- 8b)⁴⁾ spraw, w których wniesiono apelację od decyzji administracyjnej Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, o której mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 (Dz. U. poz. 1030 i 1532);
- 9) spraw z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku;
- 10) skarg dotyczących przewlekłości postępowania przed sądami powszechnymi i wojskowymi oraz Sądem Najwyższym;
- 11) innych spraw z zakresu prawa publicznego niezastrzeżonych do właściwości innych izb Sądu Najwyższego.

§ 2. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

§ 3. Wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

§ 4. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego, jeżeli niezgodność z prawem polega na podważeniu statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która wydała orzeczenie w sprawie.

§ 5. Do postępowania w sprawach, o których mowa w § 4, stosuje się odpowiednie przepisy o stwierdzeniu niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń, a w sprawach karnych przepisy o wznowieniu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem. Nie jest konieczne uprawdopodobnienie ani wyrządzenie szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy.

§ 6. Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, o którym mowa w § 4, można wnieść do Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, z pominięciem sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, a także w razie nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków prawnych, w tym skargi nadzwyczajnej do Sądu Najwyższego.

Art. 27. (uchylony)

Art. 27a. § 1. Do właściwości Izby Odpowiedzialności Zawodowej należą sprawy:

- 1) dyscyplinarne:
- a) sędziów Sądu Najwyższego,
- b) rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy:
- z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184 i 1268 oraz z 2023 r. poz. 1860),
 - z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166 oraz z 2023 r. poz. 1860),
 - z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 154),
 - z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 oraz z 2023 r. poz. 1394 i 1615),
 - z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1850 oraz z 2023 r. poz. 1972),
 - z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2250),
 - z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2023 r. poz. 102),
 - z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 303 i 1860),

⁴⁾ Dodany przez art. 6 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1532), która weszła w życie z dniem 8 sierpnia 2023 r.

- z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2125),
 - z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342 oraz z 2023 r. poz. 1234),
 - z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 628),
 - z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2023 r. poz. 1213 i 1234),
 - z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390),
 - z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1691 i 1860);
- 2) o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury;
- 3) z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów Sądu Najwyższego.
- § 2. Izba Odpowiedzialności Zawodowej składa się z:
- 1) Wydziału Pierwszego;
 - 2) Wydziału Drugiego.
- § 3. Wydział Pierwszy rozpatruje w szczególności sprawy:
- 1) sędziów Sądu Najwyższego;
 - 2) sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury dotyczące:
 - a) przewinień dyscyplinarnych, rozpoznawane w pierwszej instancji przez Sąd Najwyższy,
 - b) zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie.
- § 4. Wydział Drugi rozpatruje w szczególności:
- 1) odwołania od orzeczeń sądów dyscyplinarnych pierwszej instancji w sprawach sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury oraz postanowień i zarządzeń zamykających drogę do wydania wyroku;
 - 2) kasacje od orzeczeń dyscyplinarnych;
 - 3) środki odwoławcze z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sędziów Sądu Najwyższego.

Art. 28. § 1. W przypadku, gdy Prezes Sądu Najwyższego uzna, że sprawa nie należy do właściwości izby, której pracą kieruje, przekazuje sprawę do właściwej izby.

§ 2. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby, do której sprawa została przekazana, uznając, że izba ta nie jest właściwa do jej rozpoznania, zwraca się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wskazanie właściwej izby. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może odmówić przekazania sprawy do innej izby.

Rozdział 4

Nawiązanie, zmiana i wygaśnięcie stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego

Art. 29. § 1. Sędzią Sądu Najwyższego jest osoba powołana na to stanowisko przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która złożyła ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. W ramach działalności Sądu Najwyższego lub jego organów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa.

§ 3. Niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

§ 4. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

§ 5. Dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

§ 6. Wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których mowa w § 5, może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego:

- 1) środek zaskarżenia;
- 2) sprawę dyscyplinarną;
- 3) sprawę o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury;
- 4) sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego;
- 5) sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

§ 7. Uprawnionym do złożenia wniosku jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach, o których mowa w § 6.

§ 8. Wniosek składa się w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę. Po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, prawo do złożenia wniosku wygasa. Sąd przy doręczeniu pierwszego pisma w sprawie zawiadamia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę, a przy każdym kolejnym – jeżeli skład rozpoznający sprawę uległ zmianie. Przepis art. 87¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.⁵⁾) stosuje się.

§ 9. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

§ 10. Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

§ 11. O odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w § 9, Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

§ 12. Do czasu rozpoznania wniosku sędzia, którego wniosek dotyczy, nie może podejmować dalszych czynności, chyba że dotyczy to czynności niecierpiącej zwłoki.

§ 13. Złożenie wniosku nie wstrzymuje dopuszczalności wydania orzeczenia w sprawie, o której mowa w § 6 pkt 3, w zakresie niecierpiącym zwłoki lub w przedmiocie środka zapobiegawczego podczas rozpoznawania kasacji albo wniosku o wznowienie postępowania.

§ 14. Jeżeli uprawniony do złożenia wniosku złożył wnioski wobec więcej niż jednego sędziego wyznaczonego do składu rozpoznającego sprawę lub wnioski zostały złożone w tej samej sprawie przez kilku uprawnionych do złożenia wniosku, Sąd Najwyższy może zarządzić połączenie wniosków w celu ich łącznego rozpoznania. W przypadku łącznego rozpoznania wniosków, wnioski rozpoznaje skład Sądu Najwyższego wyznaczony do rozpoznania wniosku, który został złożony jako pierwszy.

§ 15. Sąd Najwyższy rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym w składzie 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego, po wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy chyba, że wysłuchanie jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. Wysłuchanie może nastąpić na piśmie. Sędzia, którego wniosek dotyczy jest wyłączony z losowania.

§ 16. Sąd Najwyższy wydaje orzeczenie w terminie 2 tygodni, licząc od dnia złożenia wniosku.

§ 17. Sąd Najwyższy oddala wniosek, jeżeli jest on bezzasadny.

§ 18. Uwzględniając wniosek Sąd Najwyższy wyłącza sędziego od rozpoznania sprawy. Wyłączenie sędziego od udziału w danej sprawie nie może stanowić podstawy do wyłączenia tego sędziego w innych sprawach rozpoznawanych z jego udziałem.

§ 19. Sąd Najwyższy z urzędu sporządza w terminie 3 dni uzasadnienie postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku.

§ 20. Odpis postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku wraz z uzasadnieniem doręcza się składającemu wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy.

§ 21. Od postanowienia wydanego na skutek rozpoznania wniosku przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego. Sędzia, którego orzeczenie dotyczy oraz sędzia, który brał udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia, są wyłączni z losowania.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760.

§ 22. Odwołanie przysługuje podmiotowi, który złożył wniosek oraz sędziemu, którego orzeczenie dotyczy. Termin do wniesienia odwołania wynosi tydzień i biegnie dla każdego uprawnionego do wniesienia odwołania od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

§ 23. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu niejawnym w terminie 2 tygodni od dnia jego wniesienia.

§ 24. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku oraz postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

§ 25. Od prawomocnego postanowienia Sądu Najwyższego wydanego na skutek rozpoznania wniosku nie przysługuje wniosek o wznowienie postępowania lub skarga o wznowienie postępowania.

Art. 30. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego może być powołana osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego;
- 3) ukończyła 40 lat;
- 4) jest nieskazitelnego charakteru;
- 5) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy prawniczej;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego;
- 8) posiada co najmniej dziesięcioletni staż na stanowisku sędziego, prokuratora, Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa, radcy, albo przez co najmniej dziesięć lat wykonywała w Polsce zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza;
- 9) nie pełniła służby, nie pracowała ani nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 8, nie dotyczą osoby, która posiada tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych i pracowała w polskiej szkole wyższej, Polskiej Akademii Nauk, instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej.

§ 3. Staż lub wykonywanie zawodu, o których mowa w § 1 pkt 8, liczone są łącznie w przypadku zajmowania różnych stanowisk lub wykonywania różnych zawodów.

§ 4. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 9, stosuje się do osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.

Art. 31. § 1.⁶⁾ Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” liczbę wolnych stanowisk sędziego przewidzianych do objęcia w poszczególnych izbach Sądu Najwyższego.

§ 2. Każda osoba, która spełnia warunki do objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, może zgłosić swoją kandydaturę Krajowej Radzie Sądownictwa w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia, o którym mowa w § 1.

§ 3. Kandydaturę zgłasza się przez złożenie karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego we wskazanej w obwieszczeniu izbie oraz dołącza się do niej – z wyjątkiem gdy kandydatem jest sędzia albo prokurator – informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą kandydata oraz zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 3a. Do karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego kandydat może dołączyć również inne dokumenty potwierdzające jego kwalifikacje, w szczególności informacje o dorobku naukowym, spis publikacji, opinie przełożonych i rekomendacje.

⁶⁾ Utracił moc z dniem 28 lutego 2022 r. w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, o którym mowa w odnośniku 1.

§ 3b. Zgłaszający urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r. składa w postaci papierowej oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273), albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

§ 3c. Jeżeli swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego zgłosiła osoba, która nie spełnia warunków do objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, o których mowa w art. 30 § 1 pkt 1–3, 5 oraz 7–9 i § 2, zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu albo nie spełnia wymogów formalnych, Krajowa Rada Sądownictwa pozostawia zgłoszenie bez rozpoznania. Od uchwały w przedmiocie pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania odwołanie nie przysługuje.

§ 3d. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa po stwierdzeniu spełniania przez kandydata warunków oraz wymogów formalnych zgłoszenia, wyznacza zespół, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269 oraz z 2023 r. poz. 1615).

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, mając na uwadze konieczność zapewnienia przejrzystości oraz sprawności postępowania w sprawie wyboru kandydata na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 32. Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz małżonkowie nie mogą być jednocześnie sędziami Sądu Najwyższego.

Art. 33. § 1. Stosunek służbowy sędziego Sądu Najwyższego nawiązuje się z chwilą doręczenia mu aktu powołania. Odmowa odebrania aktu powołania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Sędzia zgłasza się w celu objęcia stanowiska w terminie 14 dni od dnia odebrania aktu powołania.

§ 3. W przypadku nieusprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 34. § 1. Przy powołaniu sędziego Sądu Najwyższego składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako sędzia Sądu Najwyższego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i praworządności, obowiązki sędziego wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa i zasadami słuszności, bezstronnie, według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”.

§ 2. Składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 3. Odmowa złożenia ślubowania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 35. § 1. Sędzia obejmuje stanowisko w izbie Sądu Najwyższego wskazane przez niego w karcie zgłoszenia kandydata, o której mowa w art. 31 § 3.

§ 2. Sędzia, za jego zgodą, może zostać przeniesiony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na stanowisko w innej izbie.

§ 3. Sędzia może być wyznaczony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do udziału w rozpoznaniu określonej sprawy w innej izbie oraz, za zgodą sędziego, do orzekania na czas określony w innej izbie. Wyznaczenie sędziego do orzekania w innej izbie, bez jego zgody, może nastąpić na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy w roku. Po upływie okresu wyznaczenia sędziego do orzekania w innej izbie, sędzia podejmuje czynności w sprawach przydzielonych mu w tej izbie do ich zakończenia.

§ 4. Przepisów § 2 i 3 nie stosuje się do Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 36. § 1. Stosunek służbowy sędziego Sądu Najwyższego wygasa w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) zrzeczenia się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego lub statusu sędziego w stanie spoczynku;
- 3) prawomocnego wyroku skazującego sędziego za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub warunkowo umarżającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego;
- 4) prawomocnego orzeczenia przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego;

- 5) prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu;
- 6) utraty obywatelstwa polskiego;
- 7) nabycia obywatelstwa obcego państwa, chyba że sędzia zrzekł się tego obywatelstwa w terminie 30 dni od dnia jego nabycia;
- 8) stwierdzenia, że pełnił służbę, pracował lub był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. O zaistnieniu okoliczności, o których mowa w § 1 pkt 2–7, sędzia Sądu Najwyższego, którego dotyczy dana okoliczność, niezwłocznie informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Jeżeli dana okoliczność dotyczy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Datę wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego stwierdza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż w terminie 3 miesięcy od:

- 1) zaistnienia okoliczności, o której mowa w § 1 pkt 1;
- 2) uzyskania informacji o zaistnieniu okoliczności, o której mowa w § 1 pkt 2–8.

§ 4. O zaistnieniu okoliczności, o której mowa w § 2:

- 1) zdanie pierwsze – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zdanie drugie – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa.

§ 5. Przepis § 1 pkt 8 stosuje się do osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.

§ 6. W celu ustalenia, czy zachodzi okoliczność, o której mowa w § 1 pkt 8, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwraca się do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przedstawienie informacji Dyrektora Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w tym zakresie. O przedstawienie informacji w odniesieniu do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, zwraca się Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 7. W przypadku przedstawienia informacji potwierdzającej okoliczność, o której mowa w § 1 pkt 8, Dyrektor Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wskazuje, że wymieniona okoliczność wynika z:

- 1) oświadczenia dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów;
- 2) prawomocnego orzeczenia sądu okręgowego, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, stwierdzającego fakt złożenia przez osobę poddaną postępowaniu lustracyjnemu niezgodnego z prawdą oświadczenia dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., o którym mowa w art. 21a ust. 2 tej ustawy.

§ 8. W przypadku, gdy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub Dyrektor Biura Lustracyjnego tego instytutu poweźmie informację potwierdzającą okoliczność, o której mowa w § 1 pkt 8, przekazuje ją niezwłocznie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Przepisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, stosuje się odpowiednio.

§ 9. Sędzia Sądu Najwyższego, który zrzekł się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego lub statusu sędziego w stanie spoczynku ma prawo uzyskać wpis na listę adwokatów lub radców prawnych albo zostać powołany na stanowisko notariusza bez konieczności spełnienia wymagań określonych w stosunku do innych sędziów w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

Art. 37. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65. roku życia.

§ 1a. (uchylony)

§ 1b. (uchylony)

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

§ 4. (uchylony)

§ 5. Sędzia Sądu Najwyższego będący kobietą może przejść w stan spoczynku z dniem ukończenia 60. roku życia, składając oświadczenie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, który przekazuje je niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego składa oświadczenie bezpośrednio Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 38. § 1. Sędziego Sądu Najwyższego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek Kolegium Sądu Najwyższego, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 2. Z wnioskiem o zbadanie zdolności do pełnienia obowiązków może wystąpić zainteresowany sędzia oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 3. Sędzia Sądu Najwyższego może być przeniesiony w stan spoczynku, jeżeli bez uzasadnionej przyczyny nie poddał się badaniu, o którym mowa w § 2, w sytuacji gdy z wnioskiem o zbadanie wystąpiło Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 4. W sprawach przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku, o którym mowa w § 1 i 3, uchwałę podejmuje Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek zainteresowanego sędziego albo Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 5. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach, o których mowa w § 4, zainteresowanemu sędziemu, a w przypadku gdy z wnioskiem o przeniesienie sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku wystąpiło Kolegium Sądu Najwyższego także temu kolegium, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 39. Datę przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku albo przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku stwierdza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 40. § 1. Na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Minister Sprawiedliwości, może delegować, na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata, sędziego posiadającego co najmniej dziesięcioletni staż na stanowisku sędziego, za jego zgodą do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

§ 2. W okresie delegowania do pełnienia czynności, o których mowa w § 1, do sędziego mają odpowiednio zastosowanie przepisy określające prawa i obowiązki sędziego Sądu Najwyższego.

§ 3. Liczba sędziów delegowanych do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym nie może być większa niż 30 % liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego.

§ 4. Na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Minister Sprawiedliwości może delegować, na czas nieokreślony, sędziego, za jego zgodą do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego oraz wykonywania innych czynności w Sądzie Najwyższym.

§ 5. Sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności, o których mowa w § 1, przysługuje wynagrodzenie w stawce podstawowej sędziego sądu apelacyjnego.

§ 6. Po 3 miesiącach delegowania do pełnienia czynności, o których mowa w § 1, przez pozostały okres delegacji sędziemu sądu apelacyjnego przysługuje wynagrodzenie w stawce podstawowej sędziego Sądu Najwyższego, chyba że dotychczasowe wynagrodzenie jest wyższe od przysługującego w Sądzie Najwyższym.

§ 7. Zasady wynagradzania, o których mowa w § 6, stosuje się do sędziów delegowanych do pełnienia funkcji lub wykonywania czynności, o których mowa w § 4, z tym że sędziemu sądu apelacyjnego przysługuje wynagrodzenie w stawce bezpośrednio wyższej od posiadanej, z wyłączeniem wynagrodzenia sędziego Sądu Najwyższego, natomiast sędziemu sądu rejonowego – wynagrodzenie sędziego sądu okręgowego.

Rozdział 5

Obowiązki i prawa sędziego Sądu Najwyższego

Art. 41. § 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim.

§ 2. Sędzia strzeże wartości związanych ze sprawowaniem władzy sądowniczej i unika wszystkiego, co mogłoby przyjąć ujmę godności urzędu lub osłabić zaufanie do jego bezstronności.

Art. 42. § 1. Sędzia jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których poza jawną rozprawą sądową powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko sędziego.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po wygaśnięciu stosunku służbowego.

§ 3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W tych przypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Od obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w tym przepisie, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego może zwolnić Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Sędzia nie podlega postępowaniu sprawdzającemu przewidzianemu w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 43. Czas pracy sędziego określony jest wymiarem jego zadań.

Art. 44. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego nie może pozostawać w innym stosunku służbowym lub podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego u jednego pracodawcy, w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych w takim charakterze, o ile nie utrudnia to pełnienia obowiązków sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Sędzia Sądu Najwyższego nie może podejmować innego zajęcia, o charakterze zarobkowym lub niezarobkowym, które utrudniałoby pełnienie przez niego obowiązków sędziego Sądu Najwyższego, uchybiałoby godności urzędu lub mogłoby podważać zaufanie do jego bezstronności lub niezawisłości.

§ 3. O zamiarze podjęcia zatrudnienia lub innego zajęcia, o których mowa w § 1 i 2, a także o zamiarze ich kontynuowania przez sędziego obejmującego stanowisko w Sądzie Najwyższym, sędzia Sądu Najwyższego zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego pisemnie informuje o sprzeciwie, jeżeli uzna, że podjęcie albo kontynuowanie zatrudnienia lub innego zajęcia będzie utrudniało pełnienie obowiązków, uchybiało godności urzędu sędziego Sądu Najwyższego lub podważało zaufanie do jego bezstronności lub niezawisłości.

§ 4. O zamiarze podjęcia zatrudnienia lub innego zajęcia, o których mowa w § 1 i 2, a także o zamiarze ich kontynuowania przez sędziego obejmującego stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej pisemnie informuje o sprzeciwie, jeżeli uzna, że podjęcie albo kontynuowanie zatrudnienia lub innego zajęcia będzie utrudniało pełnienie obowiązków, uchybiało godności urzędu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub podważało zaufanie do jego bezstronności lub niezawisłości.

§ 5. Sędzia Sądu Najwyższego nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10 % akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10 % kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem lub pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 6. Przez spółkę prawa handlowego rozumie się spółkę handlową, a także inną spółkę, do której stosuje się przepisy prawa handlowego, w tym spółkę według prawa obcego.

§ 7. (uchylony)

§ 8. (uchylony)

§ 9. Wybór lub powołanie do władz spółki, spółdzielni lub fundacji z naruszeniem zakazów określonych w § 5 pkt 1–3 są z mocy prawa nieważne i nie podlegają wpisowi do właściwego rejestru.

§ 10. Przepisy § 1–3, 5, 6 i 9 stosuje się odpowiednio do sędziów Sądu Najwyższego w stanie spoczynku.

§ 11. (uchylony)

Art. 45. § 1. Oświadczenie o stanie majątkowym, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych sędzia Sądu Najwyższego składa Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

§ 2. Analizy danych zawartych w oświadczeniu o stanie majątkowym składanym przez sędziego Sądu Najwyższego dokonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. O stwierdzonych nieprawidłowościach Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Oświadczenie, o którym mowa w art. 88a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędzia Sądu Najwyższego składa Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, zaś Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego – Krajowej Radzie Sądownictwa.

Art. 46. § 1. Żądania, wystąpienia i zażalenia w sprawach związanych z pełnionym urzędem sędziego może wносить tylko do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, w której orzeka, lub Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, sędzia nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać sprawy do wiadomości publicznej.

Art. 47. Sędzia niezwłocznie zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje w charakterze strony lub uczestnika postępowania.

Art. 48. § 1. Wynagrodzenie zasadnicze sędziego Sądu Najwyższego stanowi wielokrotność podstawy ustalenia tego wynagrodzenia, z zastosowaniem mnożnika 4,13.

§ 2. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672).

§ 3. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 2, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedniego – przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w dotychczasowej wysokości.

§ 4. Wynagrodzenie sędziego Sądu Najwyższego określa się w stawce podstawowej albo awansowej. Stawka awansowa stanowi 115 % stawki podstawowej.

§ 5. Sędzia Sądu Najwyższego, obejmując stanowisko, otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce podstawowej. Po 7 latach służby w Sądzie Najwyższym wynagrodzenie zasadnicze sędziego Sądu Najwyższego podwyższa się do stawki awansowej.

§ 6. W związku z pełnioną funkcją sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje dodatek funkcyjny, którego wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia, o której mowa w § 2.

§ 7. (uchylony)

§ 8. Tabelę mnożników służących do ustalenia wysokości dodatków funkcyjnych określa załącznik do ustawy.

Art. 49. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje dodatek za długoletnią służbę wynoszący 1 % wynagrodzenia zasadniczego, za każdy rok służby, nie więcej jednak niż 20 % tego wynagrodzenia. Do okresu służby, od którego zależy wysokość dodatku, wlicza się również przypadający przed powołaniem na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego okres stosunku służbowego lub stosunku pracy, jak również okres wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza.

Art. 50. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:

- 1) po 20 latach służby – 100 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) po 25 latach służby – 150 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) po 30 latach służby – 200 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) po 35 latach służby – 250 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) po 40 latach służby – 350 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 6) po 45 latach służby – 400 % wynagrodzenia miesięcznego.

§ 2. Do okresu służby uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie okresy służby i zatrudnienia, w tym okres wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza, oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Art. 51. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze 12 dni roboczych.

§ 2. Sędziemu może być na jego wniosek udzielony płatny urlop dla poratowania zdrowia.

§ 3. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać 6 miesięcy.

§ 4. W okresie nieobecności z powodu choroby sędzia otrzymuje 80 % wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Po upływie roku nieobecności z powodu choroby sędzia otrzymuje 50 % wynagrodzenia.

§ 5. Jeżeli nieobecność sędziego nastąpiła z powodu:

- 1) wypadku przy pracy albo w drodze do pracy lub z pracy,
- 2) choroby przypadającej w okresie ciąży,
- 3) choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego,
- 4) choroby spowodowanej przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego, w związku z wykonywaniem czynności sędziego, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ,
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów

– sędzia zachowuje prawo do 100 % wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku.

§ 6. Do nieobecności sędziego z powodów, o których mowa w § 5, przepis § 4 zdanie drugie i trzecie stosuje się.

§ 7. W przypadku stwierdzenia u sędziego choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje sędziemu, z urzędu lub na wniosek sędziego, do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Od orzeczenia lekarza orzecznika sędziemu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

§ 8. Za chorobę powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego uznaje się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu wykonywania czynności sędziego.

§ 9. Koszty badania i wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika oraz komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 10. W przypadku niemożności wykonywania obowiązków służbowych z innych przyczyn, uprawniających do uzyskania świadczeń określonych w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2780), sędziemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości świadczeń i przez okres, które są przewidziane w tej ustawie.

§ 11. Okres nieobecności z powodu choroby oraz niemożności wykonywania obowiązków służbowych, o której mowa w § 10, stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że w przypadku:

- 1) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do pracy wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów – zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, 909 i 1938);
- 3) urlopu macierzyńskiego – zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku, określające przewidywaną datę porodu – za okres przed porodem a odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia – za okres po porodzie;

- 4) konieczności osobistego sprawowania przez sędziego opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka sędziego, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia, w przypadku:
- a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338), lub dziennego opiekuna, sprawujących opiekę nad dzieckiem,
 - b) porodu lub choroby małżonka sędziego lub rodzica dziecka sędziego, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka sędziego lub rodzica dziecka sędziego, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne
- oświadczenie sędziego.

§ 12. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykorzystuje lub tworzy profil informacyjny, o którym mowa w art. 58 ust. 1 tej ustawy.

§ 13. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w § 11 pkt 1 i 3, decyzję oraz odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopię, sędzia jest obowiązany dostarczyć Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

§ 14. Sędzia jest obowiązany złożyć Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 11 pkt 4, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

§ 15. W przypadku niedopełnienia obowiązków, o których mowa w § 13 i 14, nieobecność uznaje się za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji, odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka lub jego kopii lub niełożenie oświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od sędziego.

§ 16. Za inną usprawiedliwioną nieobecność sędziemu przysługuje wynagrodzenie.

§ 17. W przypadkach, w których pracownikom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu przysługują zasiłki niezależnie od prawa do wynagrodzenia, sędziemu przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości zasiłku z ubezpieczenia społecznego.

§ 18. Sędziemu może zostać udzielony urlop rehabilitacyjny na zasadach określonych w art. 94d–94g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 52. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, służbie dyplomatycznej, konsularnej lub organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu.

§ 2. Sędzia, który zrzekł się urzędu z przyczyn określonych w § 1, ma prawo powrotu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków sędziego nie przekracza 9 lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie lub prokuratorskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.

§ 3. W przypadku przewidzianym w § 2 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

§ 4. W przypadku odmowy przedstawienia wniosku, o którym mowa w § 3, zainteresowanemu służy odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 53. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego stale zamieszkałemu poza Warszawą przysługuje bezpłatne zakwaterowanie w Warszawie oraz zwrot kosztów przejazdu i dodatek z tytułu rozłąki z rodziną.

§ 2. Świadczenia i należności, o których mowa w § 1, nie przysługują, gdy odległość od miejscowości, w której sędzia Sądu Najwyższego ma miejsce stałego zamieszkania do Warszawy nie przekracza 60 km, chyba że Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, na wniosek sędziego Sądu Najwyższego uzna, że jest to uzasadnione ze względu na zakres obowiązków i warunki dojazdu.

§ 3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, zasady zapewnienia bezpłatnego zakwaterowania sędziom Sądu Najwyższego stale zamieszkałym poza Warszawą, a także wysokość i warunki wypłacania im zwrotu poniesionych kosztów przejazdu oraz dodatku za rozłąkę, mając na uwadze konieczność zapewnienia sędziom Sądu Najwyższego warunków pracy odpowiadających godności urzędu oraz specyfice i zakresowi ich obowiązków.

Art. 54. Sędziemu Sądu Najwyższego przechodzącemu lub przenoszonemu w stan spoczynku przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Art. 55. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego nie może być pozbawiony wolności ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to ujęcia na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli zatrzymanie sędziego jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występkę, o którym mowa w art. 177 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17) w związku z art. 178 § 1 tej ustawy, a także w art. 178a § 1 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpływu do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego jest natychmiast wykonalna.

§ 3. O zatrzymaniu sędziego niezwłocznie zawiadamia się Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

§ 4. W terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej przysługuje organowi lub osobie, która wniosła o zezwolenie, oraz Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sądu Najwyższego zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W tym samym terminie zainteresowanemu sędziemu przysługuje zażalenie na uchwałę zezwalającą na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Art. 56. Sędziemu Sądu Najwyższego w stanie spoczynku przysługuje uposażenie w wysokości 75 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku. Uposażenie to jest waloryzowane w terminach i wysokości stosownie do zmian wynagrodzenia zasadniczego sędziów Sądu Najwyższego czynnych zawodowo.

Art. 57. Sąd Najwyższy może zatrudniać asystentów sędziego. Asystentem sędziego może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze.

Art. 58. Osoba pozostająca z sędzią Sądu Najwyższego w relacji, która uprawniałaby tę osobę do odmowy składania zeznań na podstawie art. 261 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie może zostać zatrudniona w Sądzie Najwyższym.

Rozdział 6

Ławnicy Sądu Najwyższego

Art. 59. § 1. W rozpoznawaniu skarg nadzwyczajnych, spraw, o których mowa w art. 27a § 1 pkt 1, oraz w innych postępowaniach dyscyplinarnych, w których Sąd Najwyższy jest właściwy na podstawie przepisów odrębnych ustaw, uczestniczą ławnicy Sądu Najwyższego.

§ 2. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w sprawach wskazanych w § 1, Sąd Najwyższy orzeka w składzie 2 sędziów Sądu Najwyższego i 1 ławnika Sądu Najwyższego.

§ 3. Ławnikiem Sądu Najwyższego może być osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończyła 40 lat;
- 4) w dniu wyboru nie ukończyła 60 lat;
- 5) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika Sądu Najwyższego;
- 6) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

Art. 60. Ławnikiem Sądu Najwyższego nie może być osoba:

- 1) zatrudniona w Sądzie Najwyższym i innych sądach oraz prokuraturze;
- 2) wchodząca w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego;
- 3) będąca ławnikiem w sądach powszechnych lub sądach wojskowych;
- 4) będąca funkcjonariuszem Policji oraz pracująca w służbach związanych ze ściganiem przestępstw i wykroczeń;
- 5) pracująca w urzędach obsługujących centralne organy państwa;
- 6) wykonująca zawód dla którego sądem właściwym w sprawach dyscyplinarnych może być Sąd Najwyższy;
- 7) będąca adwokatem albo aplikantem adwokackim;
- 8) będąca radcą prawnym albo aplikantem radcowskim;
- 9) będąca notariuszem, zastępcą notarialnym albo aplikantem notarialnym;
- 10) duchowna;
- 11) będąca żołnierzem w czynnej służbie wojskowej;
- 12) będąca funkcjonariuszem Służby Więziennej;
- 13) będąca posłem, senatorem, posłem do Parlamentu Europejskiego, radnym gminy, powiatu lub województwa;
- 14) która pełniła służbę, pracowała lub była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 15) należąca do partii politycznej.

Art. 61. § 1. Liczbę ławników Sądu Najwyższego ustala Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławników wybiera Senat w głosowaniu jawnym.

§ 3. Kadencja ławników Sądu Najwyższego trwa 4 lata kalendarzowe następujące po roku, w którym dokonano wyborów. Funkcja ławnika Sądu Najwyższego wybranego w trakcie kadencji wygasa z upływem kadencji ogółu ławników Sądu Najwyższego.

§ 4. Po upływie kadencji ławnik Sądu Najwyższego może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

§ 5. Wybory ławników Sądu Najwyższego odbywają się najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników Sądu Najwyższego.

Art. 62. § 1. Kandydaci na ławników Sądu Najwyższego zgłaszani są Marszałkowi Senatu. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego podaje liczbę ławników Sądu Najwyższego, ustaloną przez Kolegium Sądu Najwyższego, do wiadomości Marszałka Senatu najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu zgłaszania kandydatów.

§ 2. Kandydatów na ławników Sądu Najwyższego mogą zgłaszać stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, zarejestrowane na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem partii politycznych, oraz co najmniej 100 obywateli mających czynne prawo wyborcze, w terminie do dnia 30 czerwca roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników Sądu Najwyższego.

§ 3. Marszałek Senatu zasięga od Komendanta Głównego Policji informacji o kandydatach na ławników Sądu Najwyższego. Informacje o kandydacie na ławnika Sądu Najwyższego uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego w sądzie powszechnym.

§ 4. Szczegółowy sposób postępowania z dokumentami złożonymi Marszałkowi Senatu przy zgłaszaniu kandydatów na ławników Sądu Najwyższego określa regulamin Senatu.

§ 5. Wzór karty zgłoszenia kandydatów na ławników Sądu Najwyższego oraz sposób jego udostępniania ustala, w drodze zarządzenia, Marszałek Senatu. Zarządzenie Marszałka Senatu podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 63. § 1. Listę wybranych ławników Sądu Najwyższego wraz z dokumentami, o których mowa w art. 62 § 4, Marszałek Senatu niezwłocznie przesyła Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

§ 2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wręcza ławnikom Sądu Najwyższego zawiadomienie o wyborze i odbiera od nich ślubowanie według roty w brzmieniu:

„Ślubuję uroczyście jako ławnik Sądu Najwyższego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i praworządności, obowiązki ławnika wypełniać sumiennie, orzekać zgodnie z przepisami prawa i zasadami słuszności, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”.

§ 3. Składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 4. Odmowa złożenia ślubowania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się funkcji ławnika Sądu Najwyższego.

§ 5. Po odebraniu ślubowania Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wpisuje ławnika Sądu Najwyższego na listę ławników Sądu Najwyższego, którzy mogą być wyznaczani do orzekania, i wydaje mu legitymację.

§ 6. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego organizuje szkolenie dla ławników Sądu Najwyższego na temat skargi nadzwyczajnej oraz postępowania dyscyplinarnego. Udział ławników Sądu Najwyższego w szkoleniu jest obowiązkowy.

Art. 64. § 1. Funkcja ławnika Sądu Najwyższego wygasa w przypadku prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub w przypadku stwierdzenia, że ławnik Sądu Najwyższego pełnił służbę, pracował lub był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Marszałek Senatu stwierdza wygaśnięcie funkcji z tego powodu i informuje o tym Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. Do ławników Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 § 5–8.

Art. 65. Nie wyznacza się ławnika Sądu Najwyższego do pełnienia obowiązków w przypadku:

- 1) ujawnienia okoliczności, które nie pozwalały na jego wybór;
- 2) wszczęcia postępowania o odwołanie ławnika Sądu Najwyższego – do czasu podjęcia przez Senat uchwały w przedmiocie odwołania;
- 3) wszczęcia przeciwko ławnikowi Sądu Najwyższego postępowania o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe – do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

Art. 66. W razie potrzeby, zwłaszcza z powodu zmniejszenia w czasie kadencji liczby ławników Sądu Najwyższego, Senat, na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, przeprowadza wybory uzupełniające. Przepis art. 62 stosuje się odpowiednio.

Art. 67. § 1. W zakresie orzekania ławnicy Sądu Najwyższego są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

§ 2. Ławnik Sądu Najwyższego nie może przewodniczyć rozprawie i naradzie ani też wykonywać czynności sędziego poza rozprawą, chyba że ustawy stanowią inaczej.

Art. 68. § 1. Ławnik Sądu Najwyższego może zostać wyznaczony do udziału w rozprawach w wymiarze nie większym niż 20 dni w roku. Liczba dni może być zwiększona przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego tylko z ważnych przyczyn, a zwłaszcza w przypadku konieczności zakończenia rozprawy z udziałem tego ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławnik Sądu Najwyższego otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia, udział w obowiązkowych szkoleniach organizowanych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub uczestnictwo w posiedzeniu Rady Ławniczej Sądu Najwyższego, jeżeli został do niej wybrany.

§ 3. Wysokość rekompensaty dla ławników Sądu Najwyższego biorących udział w rozpoznawaniu spraw w Sądzie Najwyższym, za 1 dzień pełnienia obowiązków ławnika w Sądzie Najwyższym, wynosi 5 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 69. Ławnicy Sądu Najwyższego zamieszkali poza Warszawą otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegu według zasad ustalonych dla sędziów sądów powszechnych.

Art. 70. § 1. Ławnicy Sądu Najwyższego wybierają ze swego grona Radę Ławniczą Sądu Najwyższego, jej przewodniczącego i zastępców.

§ 2. Do zadań Rady Ławniczej Sądu Najwyższego należy w szczególności podnoszenie poziomu pracy ławników Sądu Najwyższego i ich reprezentowanie oraz pobudzanie działalności wychowawczej ławników Sądu Najwyższego w społeczeństwie.

§ 3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyboru, skład i strukturę organizacyjną, tryb działania oraz szczegółowe zadania Rady Ławniczej Sądu Najwyższego, uwzględniając obligatoryjny charakter Rady Ławniczej Sądu Najwyższego jako samorządu ławniczego, reprezentującego ławników Sądu Najwyższego, zakres współpracy z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego, potrzebę uwzględnienia w jej strukturze przewodniczącego i zastępców oraz określenia ich zadań.

Art. 71. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale do ławników Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio przepisy działu IV rozdziału 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych dotyczące ławników.

Rozdział 7

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 72. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za:

- 1) oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa;
- 1a) odmowę wykonywania wymiaru sprawiedliwości;
- 2) działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub istotnie utrudnić funkcjonowanie organu wymiaru sprawiedliwości;
- 3) działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego, skuteczność powołania sędziego, lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) działalność publiczną nie dającą się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów;
- 5) uchybienie godności urzędu.

§ 2. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli uchybił obowiązkiowi piastowanego urzędu państwowego lub okazał się niegodnym urzędu sędziego.

§ 3. Za wykroczenia sędzia może odpowiadać tylko dyscyplinarnie.

§ 4. Sędzia może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenie, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119). Wyrażenie zgody następuje w drodze przyjęcia przez sędziego mandatu karnego albo uiszczenia grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

§ 5. Wyrażenie przez sędziego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 4 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

§ 6. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego Sądu Najwyższego obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów;
- 2) wystąpienie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o rozpatrzenie pytania prejudycjalnego, o którym mowa w art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.);
- 3) badanie spełniania wymogów niezależności lub niezawisłości w przypadku, o którym mowa w art. 26 § 2, lub badanie spełniania wymogów niezawisłości i bezstronności w przypadku, o którym mowa w art. 29 § 5 lub art. 23a § 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, lub art. 42a § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 73. § 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego są:

- 1) w pierwszej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego;
- 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 2 ławników Sądu Najwyższego.

§ 2. (uchylony)

Art. 74. Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcę wybiera Kolegium Sądu Najwyższego na okres 4 lat.

Art. 75. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) obniżenie wynagrodzenia zasadniczego sędziego o 5 %–50 % na okres od 6 miesięcy do 2 lat;
- 3a) kara pieniężna w wysokości podlegającego wypłacie za miesiąc poprzedzający wydanie prawomocnego wyroku skazującego jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego powiększonego o przysługujący sędziemu dodatek za długoletnią pracę i dodatek funkcyjny;
- 4) usunięcie z zajmowanej funkcji;
- 5) złożenie sędziego z urzędu.

§ 1a. Za przewinienie dyscyplinarne określone w art. 72 § 1 pkt 2–4, wymierza się karę, o której mowa w § 1 pkt 5, a w przypadku mniejszej wagi – karę, o której mowa w § 1 pkt 3, 3a lub 4.

§ 2. Sąd podaje prawomocny wyrok dyscyplinarny do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Zamieszczeniu podlega sentencja wyroku, z wyłączeniem danych dotyczących tożsamości osoby fizycznej lub innej osoby, jeżeli jest to konieczne dla ochrony słuszných interesów tych osób.

§ 3. Sąd przekazuje prawomocny wyrok dyscyplinarny do wiadomości Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Wymierzenie kary, o której mowa w § 1 pkt 2–4, pociąga za sobą, przez okres 5 lat, niemożność udziału w Kolegium Sądu Najwyższego, orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz pełnienia funkcji w Sądzie Najwyższym.

§ 5. Wymierzenie kary, o której mowa w § 1 pkt 5, pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na urząd sędziego.

§ 6. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

Art. 76. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego, Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego, lub z własnej inicjatywy, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności niezbędnych do ustalenia znamion przewinienia, a także złożeniu wyjaśnień przez sędziego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe. Czynności wyjaśniające powinny być przeprowadzone w terminie 30 dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego.

§ 2. Po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia sędziemu na piśmie zarzuty. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie 14 dni, może złożyć wyjaśnienia oraz zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.

§ 3. Po upływie terminu, o którym mowa w § 2, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego składa wnioski o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wnioski oraz uzasadnienie.

§ 4. Jeżeli Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organom, o których mowa w § 1, oraz Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. W terminie 30 dni od dnia doręczenia tego postanowienia każdemu organowi, o którym mowa w § 1, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.

§ 5. Jeżeli Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego nie znajduje podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Odpis postanowienia doręcza się obwinionemu, organom, o których mowa w § 1, oraz Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. W terminie 30 dni od dnia doręczenia tego postanowienia każdemu organowi, o którym mowa w § 1, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.

§ 6. Zażalenie powinno być rozpoznane w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia do sądu. W przypadku uchylecia zaskarżonego postanowienia, wskazania sądu dyscyplinarnego co do dalszego postępowania są wiążące dla Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego.

§ 7. Od orzeczeń dyscyplinarnych nie przysługuje kasacja.

§ 8. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyznaczyć z grona sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych lub sędziów sądów wojskowych Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego. W sprawie przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyznaczyć Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego także spośród prokuratorów Prokuratury Krajowej wskazanych przez Prokuratora Krajowego. Wyznaczenie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego jest równoznaczne z żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających. Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny może wszcząć postępowanie dyscyplinarne albo wstąpić do toczącego się postępowania. Wyznaczenie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego wyłącza Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego lub jego zastępcę od podejmowania czynności w sprawie. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności śmierci lub przedłużającej się przeszkody w pełnieniu funkcji Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza w miejsce tej osoby innego sędziego albo prokuratora. Do czynności podejmowanych przez Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego przepisy § 1–6 stosuje się odpowiednio. Funkcja Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne.

§ 9. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, nie wyznaczył Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, o którym mowa w § 8, w terminie 30 dni od dnia złożenia żądania, o którym mowa w § 1, Minister Sprawiedliwości, w przypadku gdy zamierza wyznaczyć Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego, zawiadamia o tym zamiarze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie wyznaczy Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia Ministra Sprawiedliwości, Minister Sprawiedliwości może wyznaczyć Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego.

§ 10. Jeżeli po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających albo złożeniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego w sprawie przewinienia dyscyplinarnego wyczerpującego znamiona umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego okaże się, że nie wychodząc poza granice oskarżenia czyn można zakwalifikować według innego przepisu prawnego, a wcześniej powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny jest prokuratorem, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego z grona sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych lub sędziów sądów wojskowych do prowadzenia sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego. Czynności wyjaśniających oraz dowodów przeprowadzonych przed złożeniem wniosku o rozpoznanie sprawy do sądu dyscyplinarnego nie przeprowadza się ponownie.

§ 11. Jeżeli po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających albo złożeniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego w sprawie przewinienia dyscyplinarnego wyczerpującego znamiona umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego okaże się, że nie wychodząc poza granice oskarżenia czyn można zakwalifikować według innego przepisu prawnego, a wcześniej powołany przez Ministra Sprawiedliwości Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny jest prokuratorem, Minister Sprawiedliwości wyznacza Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego z grona sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych lub sędziów sądów wojskowych do prowadzenia sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego. Czynności wyjaśniających oraz dowodów przeprowadzonych przed złożeniem wniosku o rozpoznanie sprawy do sądu dyscyplinarnego nie przeprowadza się ponownie.

Rozdział 8

Postępowanie przed Sądem Najwyższym

Art. 77. § 1. Sąd Najwyższy orzeka w składzie 3 sędziów, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. (uchylony)

Art. 78. (uchylony)

Art. 79. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów Sądu Najwyższego rozpoznaje:

- 1) w pierwszej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 1 sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej;
- 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 80. § 1. Przydziału spraw i wyznaczenia składu orzekającego dokonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą danej izby.

§ 2. Sprawy rozpoznaje się według kolejności wpływu do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą danej izby może zarządzić rozpoznanie sprawy poza kolejnością.

Art. 81. W składzie orzekającym Sądu Najwyższego może brać udział tylko 1 sędzia delegowany do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym. Sędzia delegowany nie może być przewodniczącym składu orzekającego.

Art. 82. § 1. Jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów tego sądu.

§ 2. Sąd Najwyższy, rozpoznając sprawę, w której występuje zagadnienie prawne dotyczące niezawisłości sędziego lub niezależności sądu, odracza jej rozpoznanie i przedstawia to zagadnienie do rozstrzygnięcia składowi całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni przepisów prawa mających być podstawą orzeczenia, może odroczyć rozpoznanie wniosku i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego.

§ 4. Podejmując uchwałę, o której mowa w § 2 lub 3, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie jest związana uchwałą innego składu Sądu Najwyższego, choćby uzyskała ona moc zasady prawnej.

§ 5. Uchwała składu całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego podjęta na podstawie § 2 lub 3 wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego. Odstąpienie od uchwały mającej moc zasady prawnej wymaga ponownego rozstrzygnięcia w drodze uchwały przez pełny skład Sądu Najwyższego, do podjęcia której wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów każdej z izb. Przepisu art. 88 nie stosuje się.

Art. 83. § 1. Jeżeli w orzecznictwie sądów powszechnych, sądów wojskowych lub Sądu Najwyższego ujawnią się rozbieżności w wykładni przepisów prawa będących podstawą ich orzekania, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Prezes Sądu Najwyższego może, w celu zapewnienia jednolitości orzecznictwa, przedstawić wniosek o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu w składzie 7 sędziów lub innym odpowiednim składzie.

§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

§ 3. Do wniosku, o którym mowa w § 1, przepis art. 80 stosuje się odpowiednio, z tym że jeżeli wniosek został przedstawiony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego albo z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego w pełnym składzie Sądu Najwyższego albo składzie połączonych izb wystąpił podmiot, o którym mowa w § 2, obowiązki i uprawnienia Prezesa Sądu Najwyższego określone w art. 80 wykonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 84. Postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego oraz uchwała Sądu Najwyższego wymagają pisemnego uzasadnienia.

Art. 85. § 1. O posiedzeniu pełnego składu Sądu Najwyższego lub składu izby albo połączonych izb zawiadamia się Prokuratora Generalnego.

§ 2. O posiedzeniu Sądu Najwyższego wyznaczonym w celu rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego zawiadamia się ponadto obrońców oraz pełnomocników w osobach adwokatów i radców prawnych, a także osoby uprawnione do sporządzania skargi kasacyjnej w sprawach cywilnych.

§ 3. W posiedzeniu, w zastępstwie Prokuratora Generalnego, może brać udział zastępca Prokuratora Generalnego, prokurator Prokuratury Krajowej lub prokurator innej jednostki organizacyjnej prokuratury, delegowany do wykonywania czynności w Prokuraturze Krajowej, wyznaczony przez Prokuratora Generalnego lub jego zastępcę do udziału w posiedzeniach Sądu Najwyższego.

§ 4. Niestawiennictwo na posiedzeniu osób, o których mowa w § 1–3, o ile zostały prawidłowo powiadomione, nie wstrzymuje postępowania.

§ 5. Prezes Sądu Najwyższego może zobowiązać podmioty zawiadomione o posiedzeniu, do przedstawienia na piśmie przed posiedzeniem wniosków co do kierunku rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia.

Art. 86. § 1. Jeżeli skład Sądu Najwyższego uzna, że przedstawione zagadnienie wymaga wyjaśnienia, a rozbieżności – rozstrzygnięcia, podejmuje uchwałę, w przeciwnym razie odmawia jej podjęcia, a jeżeli podjęcie uchwały stało się zbędne – umarza postępowanie.

§ 2. Jeżeli skład 7 sędziów Sądu Najwyższego uzna, że znaczenie dla praktyki sądowej lub powaga występujących wątpliwości to uzasadnia, może zagadnienie prawne lub wniosek o podjęcie uchwały przedstawić składowi całej izby, natomiast izba – składowi 2 lub większej liczby połączonych izb albo pełnemu składowi Sądu Najwyższego.

Art. 87. § 1. Uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych. Skład 7 sędziów może postanowić o nadaniu uchwale mocy zasady prawnej.

§ 2. Uchwały, które uzyskały moc zasad prawnych, są publikowane wraz z uzasadnieniem w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego.

Art. 88. § 1. Jeżeli jakkolwiek skład Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi całej izby.

§ 2. Odstąpienie od zasady prawnej uchwalonej przez izbę, połączone izby albo pełny skład Sądu Najwyższego, wymaga ponownego rozstrzygnięcia w drodze uchwały odpowiednio przez właściwą izbę, połączone izby lub pełny skład Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli skład jednej izby Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez inną izbę, rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały obu izb. Izby mogą przedstawić zagadnienie prawne do rozpoznania przez pełny skład Sądu Najwyższego.

Art. 89. § 1. Jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie może być wniesiona skarga nadzwyczajna, o ile:

- 1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub
- 2) orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, lub
- 3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego

– a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

§ 2. Skargę nadzwyczajną może wnieść Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

§ 3. Skargę nadzwyczajną wnosi się w terminie 5 lat od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – w terminie roku od dnia ich rozpoznania. Niedopuszczalne jest uwzględnienie skargi nadzwyczajnej na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – po upływie 6 miesięcy od dnia jej rozpoznania.

§ 4. Jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w § 1, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylenie orzeczenia naruszyłoby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1.

Art. 90. § 1. Od tego samego orzeczenia w interesie tej samej strony skarga nadzwyczajna może być wniesiona tylko raz.

§ 2. Skargi nadzwyczajnej nie można oprzeć na zarzutach, które były przedmiotem rozpoznawania skargi kasacyjnej lub kasacji przyjętej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

§ 3. Skarga nadzwyczajna nie jest dopuszczalna od wyroku ustalającego nieistnienie małżeństwa, orzekającego unieważnienie małżeństwa albo rozwód, jeżeli choćby jedna ze stron po uprawomocnieniu się takiego orzeczenia zawarła związek małżeński, oraz od postanowienia o przysposobieniu.

§ 4. Skarga nadzwyczajna nie jest dopuszczalna w sprawach o wykroczenia i wykroczenia skarbowe.

Art. 91. § 1. W przypadku uwzględnienia skargi nadzwyczajnej, Sąd Najwyższy uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i stosownie do wyników postępowania orzeka co do istoty sprawy albo przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi, w razie potrzeby uchylając także orzeczenie sądu pierwszej instancji, albo umarza postępowanie. Sąd Najwyższy oddala skargę nadzwyczajną, jeżeli stwierdzi brak podstawy do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

§ 2. Jeżeli Sąd Najwyższy przy rozpatrywaniu skargi nadzwyczajnej uzna, że przyczyną naruszenia przez orzeczenie zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji, jest niezgodność ustawy z Konstytucją, występuje z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego. Sąd Najwyższy może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Art. 92. Sąd Najwyższy może zażądać sporządzenia uzasadnienia, jeżeli nie zawiera go zaskarżone orzeczenie.

Art. 93. § 1. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Prezes Sądu Najwyższego uzna, że ochrona praworządności i sprawiedliwości społecznej to uzasadnia, zwłaszcza w przypadku rozpatrywania skargi nadzwyczajnej, może powołać uczestnika postępowania występującego w charakterze rzecznika interesu społecznego, w szczególności osobę spełniającą wymagania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Rzecznik interesu społecznego zmierza do urzeczywistnienia się zasad praworządności i sprawiedliwości społecznej.

§ 2. Rzecznika interesu społecznego zawiadamia się o posiedzeniu Sądu Najwyższego w sprawie, do której został wyznaczony. Rzecznik interesu społecznego może składać oświadczenia na piśmie, uczestniczyć w posiedzeniu i wypowiadać się.

Art. 94. § 1. Skargę nadzwyczajną rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz 1 ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Jeżeli skarga nadzwyczajna dotyczy orzeczenia zapadłego w wyniku postępowania, w którego toku orzeczenie wydał Sąd Najwyższy, sprawę rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 5 sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz 2 ławników Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli skład Sądu Najwyższego wskazany w § 1 lub 2 zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez izbę Sądu Najwyższego, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi:

- 1) całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych – jeżeli zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez skład Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych; rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały składu całej izby;
- 2) Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz izby, która uchwaliła zasadę prawną – jeżeli zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez skład izby innej niż Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych; rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały całych składów obu izb.

§ 4. W przypadku wskazanym w § 3 pkt 2 przepis art. 88 § 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Art. 95. W zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do skargi nadzwyczajnej, w tym postępowania w sprawie tej skargi, stosuje się w zakresie spraw:

- 1) cywilnych – przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2 oraz art. 398⁹;
- 2) karnych – przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego dotyczące kasacji.

Art. 96. § 1. Sąd Najwyższy na wniosek Prokuratora Generalnego unieważnia prawomocne orzeczenie wydane w sprawie, która w chwili orzekania ze względu na osobę nie podlegała orzecznictwu sądów polskich lub w której w chwili orzekania droga sądowa była niedopuszczalna, jeżeli orzeczenie to nie może być wzruszone w trybie przewidzianym w ustawach o postępowaniach sądowych.

§ 2. Wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego i zawierać:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiony, ze wskazaniem zakresu zaskarżenia;
- 2) przytoczenie podstaw wniosku oraz ich uzasadnienie;
- 3) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w trybie przewidzianym we właściwej ustawie o postępowaniu sądowym nie jest możliwe;
- 4) wniosek o unieważnienie zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli orzeczenie to zostało wydane przez sąd drugiej instancji – również wniosek o unieważnienie poprzedzającego je orzeczenia sądu pierwszej instancji.

§ 3. Do wniosku – oprócz jego odpisów dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom – Prokurator Generalny dołącza dwa odpisy przeznaczone do akt Sądu Najwyższego.

§ 4. Sąd Najwyższy rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym, chyba że Prokurator Generalny domagał się rozpoznania wniosku na rozprawie albo przemawiają za tym inne ważne względy.

§ 5. Sąd Najwyższy po rozpoznaniu sprawy oddala wniosek albo unieważnia zaskarżone orzeczenie. W przypadku uwzględnienia wniosku, jeżeli orzeczenie zostało wydane przez sąd drugiej instancji, Sąd Najwyższy unieważnia również orzeczenie sądu pierwszej instancji.

§ 6. Postanowienie Sądu Najwyższego wraz z uzasadnieniem doręcza się Prokuratorowi Generalnemu oraz stronom bądź uczestnikom postępowania, w którym zostało wydane zaskarżone orzeczenie.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych w § 1–6 do postępowania o unieważnienie orzeczenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej albo ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o kasacji.

Art. 96a. § 1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 1 pkt 1–3, tworzy się akta. Akta są tworzone w postaci papierowej.

§ 2. Akta są przetwarzane w postaci papierowej oraz z wykorzystaniem systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją w rozumieniu przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

§ 3. Akta sprawy udostępnia się stronom i uczestnikom postępowania. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

§ 4. Akta wszystkich zakończonych prawomocnie spraw sądowych Sądu Najwyższego przechowuje się w Sądzie Najwyższym przez okres niezbędny ze względu na rodzaj i charakter sprawy oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródła informacji.

§ 5. Po okresie przechowywania w Sądzie Najwyższym akta sprawy podlegają przekazaniu do właściwych archiwów państwowych albo zniszczeniu.

§ 6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób tworzenia i przetwarzania akt, o których mowa w § 1;
- 2) warunki i tryb przechowywania i przekazywania akt spraw sądowych Sądu Najwyższego;
- 3) warunki i tryb niszczenia akt spraw sądowych Sądu Najwyższego po upływie okresu ich przechowywania.

§ 7. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, wydając rozporządzenie, o którym mowa w § 6, uwzględni w szczególności warunki elektronicznego zarządzania dokumentacją, w rozumieniu przepisów, o których mowa w § 2, rodzaje spraw oraz właściwe zabezpieczenie akt przed dostępem osób nieuprawnionych, utratą tych akt lub ich zniszczeniem.

Art. 97. § 1. Sąd Najwyższy, w przypadku stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów – niezależnie od innych uprawnień – wytyka uchybienie właściwemu sądowi. Przed wytknięciem uchybienia obowiązany jest pouczyć sędziego lub sędziów wchodzących w skład sądu orzekającego o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie 7 dni. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie ma wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. O wytknięciu uchybienia Sąd Najwyższy zawiadamia prezesa właściwego sądu.

§ 3. Sąd Najwyższy, w przypadku wytknięcia uchybienia, może zwrócić się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji jest Sąd Najwyższy.

Art. 97a. § 1. Nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych w postępowaniach sądowych wykonuje Krajowa Rada Sądownictwa.

§ 2. Do nadzoru, o którym mowa w § 1, przepisy art. 175dd § 2 i 3 oraz działu I rozdziału 5a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych stosuje się odpowiednio.

Rozdział 9

Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

Art. 98. § 1. W Sądzie Najwyższym działa Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.

§ 2. Regulamin Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 3. (uchylony)

Art. 99. § 1. Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wykonuje zadania związane z wykonywaniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego czynności w zakresie funkcjonowania Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie spraw finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

§ 2. Kancelarią Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego kieruje Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, którego powołuje i odwołuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 100. (uchylony)

Art. 101. § 1. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonuje w szczególności zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Sąd Najwyższy funkcji związanych z pieczęcią nad zgodnością z prawem i jednolitością orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych oraz oceną spójności i jednolitości prawa stosowanego przez sądy, w tym w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego.

§ 2. Biurem Studiów i Analiz Sądu Najwyższego kieruje Dyrektor Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, którego powołuje i odwołuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 102. § 1. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub upoważniona przez niego osoba.

§ 2. (uchylony)

Art. 103. § 1. (uchylony)

§ 2. Wynagrodzenie członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego niebędących sędziami jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziego sądu apelacyjnego w stawce podstawowej, z tym że wynagrodzenie to podwyższa się o wartość składki obciążającej pracownika z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

§ 3. Osoby, o których mowa w § 2, mogą podejmować dodatkowe zatrudnienie lub inne zajęcie lub sposób zarobkowania wyłącznie za zgodą Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Zgoda może być cofnięta w każdym czasie.

§ 4. W związku z pełnioną funkcją członkowi Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego przysługuje dodatek funkcyjny.

§ 5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku funkcyjnego członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego mając na uwadze rodzaj oraz zakres zadań związanych z pełnioną funkcją.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach

Art. 104–110. (pominięte)

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 111. § 1. (uchylony)

§ 1a. (uchylony)

§ 1b. (uchylony)

§ 2. W terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sędzia Sądu Najwyższego może przejść w stan spoczynku, składając za pośrednictwem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oświadczenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sędziowie orzekający w Izbie Wojskowej przechodzą w stan spoczynku.

§ 4. Jeżeli stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Sądu Najwyższego zostanie zwolnione po wejściu w życie niniejszej ustawy, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzy kierowanie Sądem Najwyższym lub izbą wskazanemu sędziemu Sądu Najwyższego do czasu powołania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 5. (uchylony)

Art. 111a. Sędzia Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym lub izbą, wykonuje obowiązki i uprawnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Sądu Najwyższego określone w ustawie.

Art. 112. W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy wydane na podstawie art. 4 nie wymagają zaopiniowania przez Kolegium Sądu Najwyższego.

Art. 112a. W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może obwieszczać w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” liczbę wolnych stanowisk sędziów przewidzianych do objęcia w poszczególnych izbach Sądu Najwyższego bez zasięgnięcia opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 113. Postępowania w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 114. Minister Sprawiedliwości na wniosek sędziego kierującego Sądem Najwyższym lub izbą Sądu Najwyższego, wskazanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w trybie określonym w art. 111 § 4, może delegować sędziego sądu powszechnego z co najmniej 10-letnim stażem pracy do pełnienia obowiązków w Sądzie Najwyższym.

Art. 115. § 1. W okresie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy skarga nadzwyczajna może być wniesiona od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. Przepisu art. 89 § 3 zdanie pierwsze nie stosuje się.

§ 1a. Skarga nadzwyczajna od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, które uprawomocniło się przed wejściem w życie niniejszej ustawy, może być wniesiona przez Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich. Przepisu art. 89 § 2 nie stosuje się.

§ 2. Jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w art. 89 § 1, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylene orzeczenia naruszyłyby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1.

Art. 116. § 1. Kadencje rzeczników dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych, rzeczników dyscyplinarnych sędziów sądów wojskowych i ich zastępców, powołanych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 106⁷⁾ i ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾, w brzmieniu dotychczasowym, wygasają po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2. Rzecznicy dyscyplinarni i ich zastępcy, o których mowa w § 1, pełnią obowiązki do czasu powołania rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 106⁷⁾ i ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 117. § 1. Sędzia albo asesor sądowy, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, powinien w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zrzec się obywatelstwa obcego państwa.

§ 2. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w § 1, stosunek służbowy sędziego albo asesora sądowego wygasa.

§ 3. Sędzia albo asesor sądowy, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, może przed upływem terminu, o którym mowa w § 1, złożyć do Krajowej Rady Sądownictwa wniosek o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska sędziowskiego pomimo posiadania obywatelstwa obcego państwa.

§ 4. Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na zajmowanie stanowiska sędziowskiego albo asesorskiego pomimo posiadania obywatelstwa obcego państwa przez sędziego albo asesora sądowego, o którym mowa w § 1, mając w szczególności na względzie okoliczności związane z nabyciem obywatelstwa oraz konsekwencje wynikające z jego zrzeczenia się. Krajowa Rada Sądownictwa wydaje uchwałę w terminie trzech miesięcy od dnia wpływu wniosku. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie przysługuje.

§ 5. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w § 3, i wydania przez Krajową Radę Sądownictwa uchwały odmawiającej zgody na zajmowanie stanowiska sędziowskiego pomimo posiadania obywatelstwa obcego państwa sędzia albo asesor sądowy przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa, w terminie 2 miesięcy od dnia wydania uchwały, dokumenty potwierdzające podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa obcego państwa. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu stosunek służbowy sędziego albo asesora sądowego wygasa.

Art. 118. Przepisy art. 36 § 1 pkt 3 i 8 stosuje się do osób powołanych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 119. Do sędziego, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy został ukarany karą dyscyplinarną lub któremu dwukrotnie zwrócono uwagę w trybie art. 37 § 4 ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾ lub dwukrotnie wytknięto uchybienie w trybie art. 40 ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾, stosuje się przepis art. 91a § 6 ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾, w brzmieniu dotychczasowym, do czasu ustania określonego w nim skutku.

Art. 120. Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o przedawnieniu karalności przewinienia dyscyplinarnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, chyba że termin przedawnienia upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 121. Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o ile przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie upłynął termin do wniesienia kasacji.

⁷⁾ Artykuł 106 zawiera zmiany do ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych.

⁸⁾ Artykuł 108 zawiera zmiany do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 122. Do postępowań dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze,
- 2) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
- 3) ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych,
- 4) ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie,
- 5) ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich,
- 6) ustawy zmienianej w art. 106⁷⁾,
- 7) ustawy zmienianej w art. 107⁹⁾,
- 8) ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych,
- 9) ustawy zmienianej w art. 108⁸⁾,
- 10) ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej,
- 11) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich,
- 12) ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych,
- 13) ustawy zmienianej w art. 110¹⁰⁾,
- 14) ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty

– stosuje się przepisy dotychczasowe do zakończenia postępowania wyjaśniającego lub postępowania w instancji, w której się toczy.

Art. 123. Czynności dokonane w postępowaniach dyscyplinarnych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozostają w mocy o ile zostały dokonane z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 124. § 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem wydanym przez rzecznika dyscyplinarnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, można wznowić na wniosek Ministra Sprawiedliwości, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło ono mieć wpływ na treść orzeczenia, lub po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe okoliczności faktyczne lub dowody.

§ 2. Na postanowienie oddalające wniosek lub pozostawiające wniosek bez rozpoznania przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 3. Uchylając postanowienie, o którym mowa w § 2, sąd dyscyplinarny wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są dla rzecznika dyscyplinarnego wiążące.

Art. 125. Prezes Rady Ministrów dokona, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, z części budżetu odpowiadających sądom powszechnym oraz powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury do części odpowiadającej Sądowi Najwyższemu z przeznaczeniem na powołanie i funkcjonowanie nowych izb w Sądzie Najwyższym, powołanie do tych izb sędziów Sądu Najwyższego oraz wybór i funkcjonowanie ławników Sądu Najwyższego.

Art. 126. § 1. Wybór ławników Sądu Najwyższego pierwszej kadencji Senat przeprowadza w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego albo sędzia Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym, ustala liczbę ławników Sądu Najwyższego.

§ 3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego albo sędzia kierujący Sądem Najwyższym, wskazany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w trybie określonym w art. 111 § 4, podaje liczbę ławników Sądu Najwyższego do wiadomości Marszałka Senatu najpóźniej w dniu następującym po dniu jej ustalenia.

§ 4. Pierwsza kadencja ławników Sądu Najwyższego rozpoczyna się w dniu złożenia ślubowania przez ławników Sądu Najwyższego i kończy się z dniem 31 grudnia 2022 r.

⁹⁾ Artykuł 107 zawiera zmiany do ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

¹⁰⁾ Artykuł 110 zawiera zmiany do ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

Art. 127. § 1. Do dnia rozpoczęcia pierwszej kadencji ławników Sądu Najwyższego obowiązki ławników Sądu Najwyższego wykonują ławnicy wskazani przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego albo sędziego Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym, spośród ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, którzy zgłosili gotowość orzekania w Sądzie Najwyższym. Uprawnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego albo sędziego Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym w zakresie wskazania ławników orzekających w postępowaniach określonych w art. 27 § 1 pkt 1 wykonuje sędzia, o którym mowa w art. 130.

§ 2. W dniu następującym po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Prezes Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie zawiadamiają ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o możliwości orzekania przez nich w postępowaniach dyscyplinarnych w Sądzie Najwyższym. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ławnicy sądów okręgowych wskazani w zdaniu pierwszym mogą zgłosić gotowość orzekania w sprawach dyscyplinarnych Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego albo sędziemu Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym.

§ 3. Wyznaczając ławników, o których mowa w § 1, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego albo sędzia Sądu Najwyższego, któremu w trybie określonym w art. 111 § 4 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzył kierowanie Sądem Najwyższym, oraz sędzia, o którym mowa w art. 130, współdziałają z Prezesem Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Prezesem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, tak aby nie doszło do zakłócenia czynności z udziałem tych ławników prowadzonych odpowiednio w Sądzie Okręgowym w Warszawie oraz Sądzie Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie.

§ 4. Do ławników, o których mowa w § 1, przepis art. 63 § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Po rozpoczęciu kadencji ławników Sądu Najwyższego, ławnik, o którym mowa w § 1, może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

Art. 128. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o:

- 1) Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego – należy przez to rozumieć, odpowiednio, Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych albo Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego;
- 2) Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego – należy przez to rozumieć Izbę Karną Sądu Najwyższego.

Art. 129. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 23 ustawy uchylanej w art. 135 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 niniejszej ustawy,
- 2) art. 70 § 5 ustawy uchylanej w art. 135 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 103 § 5 niniejszej ustawy

– nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 129a. § 1. Przepis art. 37 § 1 stosuje się do sędziów Sądu Najwyższego, którzy objęli stanowisko sędziego Sądu Najwyższego po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 21 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. poz. 2507)¹¹⁾.

§ 2. Do sędziów Sądu Najwyższego, którzy objęli stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 21 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. poz. 2507)¹¹⁾ stosuje się przepis art. 30 ustawy uchylanej w art. 135.

Art. 130. Do dnia powołania Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej obowiązki tego prezesa wykonuje najstarszy wiekiem sędzia powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego orzekającego w Izbie Dyscyplinarnej.

Art. 131. Sędziowie zajmujący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stanowiska w innych izbach Sądu Najwyższego mogą zostać przeniesieni na stanowiska w Izbie Dyscyplinarnej. Do dnia obsadzenia po raz pierwszy wszystkich stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, sędzia zajmujący stanowisko w innej izbie Sądu Najwyższego składa wniosek o przeniesienie na stanowisko w Izbie Dyscyplinarnej do Krajowej Rady Sądownictwa, po uzyskaniu zgody Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz izby, w której zajmuje stanowisko sędzia składający wniosek o przeniesienie. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, do dnia obsadzenia po raz pierwszy wszystkich stanowisk w tej izbie, powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

¹¹⁾ Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Art. 132. Niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 5 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, Sąd Najwyższy opublikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego orzeczenia wraz z uzasadnieniami wydane przez Sąd Najwyższy przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 133. § 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy znosi się Izbę Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych oraz Izbę Wojskową.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tworzy się Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izbę Dyscyplinarną.

§ 3. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatrywane przez Izbę Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych oraz Izbę Wojskową przejmują i prowadzą izby właściwe w tych sprawach na podstawie przepisów art. 23–27.

Art. 134. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sędziowie Sądu Najwyższego orzekający w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych stają się sędziami orzekającymi w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 12

Przepisy końcowe

Art. 135. Traci moc ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, 2103 i 2261, z 2017 r. poz. 38 i 1452 oraz z 2018 r. poz. 3).

Art. 136. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia¹²⁾.

¹²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 2 stycznia 2018 r.

Załącznik do ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.
(Dz. U. z 2024 r. poz. 622)

TABELA MNOŻNIKÓW SŁUŻĄCYCH DO USTALENIA WYSOKOŚCI DODATKÓW FUNKCYJNYCH

Lp.	Stanowisko	Mnożnik
1	Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego	1,2
2	Prezes Sądu Najwyższego	1,0
3	Przewodniczący wydziału, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego, Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny	0,7
4	Rzecznik Prasowy, zastępca Rzecznika Prasowego, zastępca przewodniczącego wydziału, zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego	0,5